

боди, но в същото време постановява върховен надзор над тях от страна на изпълнителната власт. Въпреки променените общественно-политически условия, циганите остават верни на своите традиции да живеят като компактна маса почти без да се смесват с останалите етноси. Протичат и процеси на разселване и установяване в нови територии. Изисква се от тях „да се приравнят към останалите граждани по отношение на жилищата и начинът на живеене и се подчинят на постановленията на порядъчните граждани”. В с. Желязковец, Самуилско „Землиците, които правим са незаконни къщи. Строяхме ги за два-три дена от плет и пръст накрая на селото. След това идваха от кметството със стражарите и ни изгонваха. Ние пак се връщяхме, на следващия път вече ни набиha... Накрая кандисаха и ни оставиха на мира.... Най-много се разбирахме с българите от селата Ловско и Гороцвет.... Те идваха тук в Студенец (Лознишко – б.а.) да ни търсят за работа. Доволни сме....” (Петров, Маринов 2004: 56, 60).

В ежедневиите трудови взаимоотношения различията се стопяват. Циганките са търсени и приемани в българските домове. „Решетари и победни калайджии жените и на двете групи търсят тежка домакинска работа в къщите – перачки, чистачки и др. те са честни, чисти и работят старателно.... Решетарските къщи са чисти... „ (Petulengro 1915-16: 7,10). След 30-те год. на XX век в Провадийско циганките отиват да работят по домовете, да перат, да мажат, да навиват калмукани (масури, на които с чекрък се навива преждата) (Кючуков 1992: 63-66). В Стара Загора до началото на 60-те години циганки са викани да перат и да чистят на по-заможните стари хора, да точат юфка, а на Великден да мажат с кал и да варосват къщите и дуварите.

Работят заедно с българите, хранят се на една маса. „Периодически юрганите, дюшеците, възглавниците се разшиваха и памукът се переше от домакинята.... Викаше се винаги една и съща жена от „турските” циганки да шије югана или дюшека. След като свърши работа седнаше с нас на масата да се нахрани.

До началото на 60-те год. на XX век у нас, в Стара Загора, всяко лято от с. Юлиево, Казанлъшко идваха мъж и жена – лингури, без деца-та. Стояха по цял месец, ходеха заедно из града да продават стоката си, спяха у нас” (м., р. 1941 г.).

Българите не се притесняват и да ги подслонят в домовете си. „Като бях малък всяко лято цялото семейство ходехме на „харман”. Спяхме в къщата на чорбаджията - “има място за всички”. Стопанинът и неговата челяд също работеха заедно с нас. Стопанката ни хранеше всички по че-